

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Recensie: De stralen van de Zonnekoning

Auteur: Veerle Kusters

Verschenen in Skript Historisch Tijdschrift, jaargang 42.3, pp. 46-47.

© 2020 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

p-ISSN: 0165-7518

e-ISSN: 3051-2506

Skript Historisch Tijdschrift is een onafhankelijk wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

vrees voor islamitisch fundamentalisme overdreven is, zonder daarbij op enig moment in religie- of cultuurrelativisme te vervallen. Hij erkent de problemen die religieus fanatisme of fundamentalisme met zich meebrengen, maar ziet ook hier een betere toekomst voor de mensheid voor zich, waarin alle ideeën mogen botsen en bekritiseerd mogen worden. Boudry haalt veel schrijvers aan om zijn argumenten te staven: onder andere Griekse filosofen, Jean-Jacques Rousseau en de statisticus Hans Rosling passeren de revue. Hierdoor zijn er veel aanknopingspunten voor de lezer: iedereen kan zich wel ergens mee identificeren. Dat maakt het tegelijkertijd af en toe moeilijk geheel tevreden te zijn met de snelle, soms te makkelijke verklaring aan de hand van een enkel citaat of onderzoek.

Zowel de snelheid als breedte kan Boudry vergeven worden: het boek dient ook niet als een diepgravende analyse van één onderwerp. Hij weet juist door de grote hoeveelheid onderwerpen en voorbeelden die hij benoemt zijn boodschap over te brengen: het is zo slecht nog niet met de wereld. Tijdens het lezen van het boek komt de precieze bedoeling van Boudry echter lang niet altijd duidelijk aan het licht, ondanks dat zijn mening en politieke voorkeur zo duidelijk naar voren komen. Wat moet de lezer met deze stortvloed aan informatie? De epiloog verduidelijkt dat Boudry een activistische wetenschapper is: een regelrechte wereldverbeteraar die zoekt naar de beste manier om de mensheid vooruit te helpen. Hij sluit zijn boek af door te verklappen hoe de lezer daar zelf aan kan bijdragen. ■

Vincent Hoffmans (1995) voltooide in 2018 de BA Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en studeert momenteel de MSc International Development Studies aan Wageningen University & Research.

DE STRALEN VAN DE ZONNEKONING

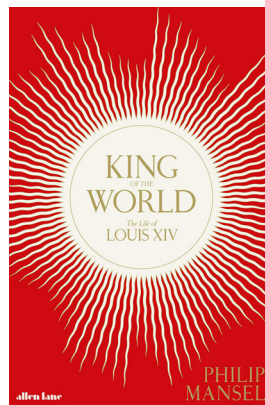
King of the World: The Life of Louis XIV van Louis Mansel beschrijft de heerschappij van koning Lodewijk de Veertiende en plaatst deze in de politieke context van het Franse koningshuis en de partijen die daaromheen functioneren. Zijn heerschappij wordt gekenmerkt door de strijd tegen de protestanten en het uitbreiden van de Franse macht. In deze grondig onderzochte biografie leert de lezer alles over een man die een mythe is geworden en over hoe zijn hof en zijn land draaiden onder zijn leiding. Naast veel informatie over Lodewijk XIV is het boek informatief op vele andere vlakken. Liefhebbers van mode zullen uitgebreide beschrijvingen van de mode aan het hof vinden, geïnteresseerden in oorlogvoering kunnen veel details over Lodewijks leger leren. Degenen die willen weten over de intriges van het hof zullen niet teleurgesteld worden door de vele reportages van Mademoiselle en Madame de Motteville. Alle geïnteresseerden in het Franse hof kunnen er dus iets in vinden dat ze aan zal spreken.

Mansel heeft met King of the World een duidelijk doel: een compleet beeld geven van de politieke ontwikkelingen rondom het hof gedurende de levensloop van Lodewijk de Veertiende. Om dit doel te bereiken gebruikt hij een uitvoerige lijst aan primaire bronnen en bibliografieën om zijn beeld te schetsen. Ook geeft hij zo veel details dat het bijna overvol is, en creëert hiermee een geïntegreerd beeld van Frankrijk in de zeventiende eeuw. Daarnaast gebruikt hij veel literaire

technieken, zoals voorafschaduwingen van evenementen die op een later moment in het verhaal belangrijk worden, wat de anders mogelijk wat droge stof spannend houdt. De literaire schrijfstijl doet het voelen alsof je een roman aan het lezen bent. Dit maakt het makkelijk leesbaar en daarmee een toegankelijk werk voor zowel leken als specialisten. *King of the World* is om deze redenen een goed naslagwerk voor informatie over de zeventiende eeuw in Frankrijk.

Hoewel Mansel erg goed is in wat hij doet en het doel bereikt dat hij voor ogen heeft met deze biografie, lijkt hij soms eerder een boek te schrijven over Frankrijk in de zeventiende eeuw dan over Lodewijk de Veertiende als persoon. Hij wijkt (soms onnavolgbaar) uit van zijn eigen tijdlijn om uitgebreid te vertellen over een nieuw onderwerp, waardoor het voor de lezer moeilijk is om de aandacht erbij te houden. Hele hoofdstukken vertellen over Mazarin, de rechterhand van Lodewijk de Veertiende in het eerste deel van zijn leven, of over de Franse prinsessen die zich verspreidden over Europa om de macht van Frankrijk te vergroten. In de vele informatie speelt Lodewijk zelf soms geen centrale rol meer. In een biografie over Lodewijk de Veertiende had ik juist willen lezen over de situatie direct rondom hem zelf en over hoe het koningschap was voor een van de langst zittende koningen in de geschiedenis. Natuurlijk beweegt een koning zich altijd binnen een ingewikkeld en uitgebreid netwerk, maar in dit geval lijkt Lodewijk vaak niet meer dan een bijrol te spelen. Mansel benoemt meerdere keren dat Lodewijk de Veertiende een machtige zelfstandige koning was, maar dit is niet wat hij presenteert; Lodewijk lijkt eerder een pion te zijn van de verschillende machthebbende partijen om hem heen.

Naast dit punt belandt Mansel soms in de val dat hij aannames presenteert als feiten, terwijl vele aannames haast speculatief zijn. Bijvoorbeeld wanneer

Philip Mansel, *King of the World: The Life of Louis XIV*, Penguin Books Ltd., 2019; ISBN 9781846145995; hardcover; 640 pagina's; €38,99.

hij vertelt dat het brievencontact tussen Lodewijk de Veertiende en de nicht van zijn rechterhand Mazarin, Marie Mancini, waarschijnlijk zouden hebben laten zien dat Lodewijk enorm romantisch was en dat hij achter Mazarin's rug langs een huwelijk met haar wilde organiseren. In zijn poging om elk detail van Lodewijks leven aan het hof te beschrijven, speculeert Mansel vaker dan geapprecieerd wordt in een historiografie die tevens goed onderbouwde feiten presenteert.

Hoewel Lodewijk de Veertiende een belangrijke kracht is in Frankrijk in de zeventiende eeuw is hij vaak niet het centrale onderwerp van het boek. Als je op zoek bent naar een boek dat alles vertelt over Frankrijk tussen 1638 en 1715, en veel over de periodes daarvoor en daarna, van de Fronde tot Versailles tot na de dood van Lodewijk de Veertiende, raad ik zeker aan om dit boek op te pakken. Voor een intiem portret van Lodewijk de Veertiende lijkt een meer toegespitste biografie echter een betere optie. ■

Veerle Kusters volgt de bachelors English Language and Culture en Psychologie aan de Universiteit Utrecht. Ze is vooral geïnteresseerd in literaire fictie, en benadert historische non-fictie dan ook vanuit een literaire ooghoek.